

Р. М. Шуст

Карбованець

КАРБОВАНЕЦЬ – грошова одиниця. Поняття «К.» з'явилося у 18 ст. як укр. назва рубля Рос. імперії і пов'язане з тим, що впродовж кількох де-сятиліть випускали монети, на яких написи були замінені скісними насічками (карбами). Після повалення самодержавства та проголошення УНР 19 січня 1917 УЦР ухвалила «Тимчасовий закон про випуск державних кредитних білетів» і затвердила К. грош. одиницею УНР. В обігу перебували паперові грош. знаки номіналом 10, 25, 50, 100, 250, 1000 К. Один К. поділявся на 2 [гривні](#), або 100 копійок, або 200 шагів. Після встановлення на укр. землях рад. влади грош. знаки з позначенням номінал. вартості у К. вилучено з обігу. За часів СРСР його грош. одиницю – рубль – в УРСР називали К. На відміну від Рос. імперії, це була офіц. назва, зазначена на самій грош. одиниці. В обіг запроваджено казначей. і банків. білети номіналом 1, 3, 5, 10, 25, 50, 100 К. та ювілейні монети вартістю 1, 3, 5 К. Під час 2-ї світової війни на окупов. нім. військами укр. землях створ. райхскомісаріат «Україна» з центром у Рівному, грош. одиницею якого став К. (використовували паралельно з райхс- та окупац. марками). В обіг введено купюри номіналом 1, 2, 5, 10, 20, 50, 100, 200, 500 К. із датою випуску 10 березня 1942. Емісію цих неповноцін. банкнот проводили з метою покриття видатків нім. окупац. адміністрації. Після розпаду СРСР та проголошення 1991 суверенітету України її тимчас. грош. одиницею став купонокарбованець (див. [Купон](#)).

Фотоілюстрації

Рекомендована література

1. Зварич В., Шуст Р. Нумізматика: Довід. Т., 1998;
2. Дорофєєва Н. В., Комаринська З. М. З історії грошей України. Л.; К., 2000;

3. Шуст Р. М. Нумізматика. Історія грошового обігу та монетної справи в Україні: Навч. посіб. К., 2007.

Бібліографічний опис:

Карбованець / Р. М. Шуст// Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2012. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-9744>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).